

Българската народна банка изказва своята благодарност на Светия Синод на Българската православна църква за съдействието и предоставените изображения.

The Bulgarian National Bank gratefully acknowledges the Holy Synod of the Bulgarian Orthodox Church for the assistance and provided images.

Св. Патриарх Евтимий Търновски

Златна възпоменателна монета
от серията „Българска иконография“
Емисия на БНБ

St. Patriarch Euthymius of Tarnovo

Gold Commemorative Coin
Bulgarian Iconography Series
BNB Issue

БЪЛГАРСКА
НАРОДНА
БАНКА

BULGARIAN
NATIONAL
BANK

Св. Евтимий, патриарх Търновски е виден книжовник и последният патриарх от Второто българско царство, оставил незаличима следа в българската култура и писменост. Съвременен историческата фактология за живота и делото му е твърде оскъдна. В различните източници се срещат като дати за рождението му годините между 1320–1330, а за неговата смърт – 1402–1405 г. Не се знае светското му име, нито къде и какво образование е получил. Предполага се, че произхожда от знатен търновски род. Известно е, че е един от първите ученици и избран за пръв помощник на видния духовник Теодосий Търновски в манастира „Св. Богородица“ в Килифаревската планина. През 1363 г. отива в манастир в Константинопол, а след това – и на Атон. Със завръщането му в България и установяването му в манастира „Св. Троица“ край Търново през 1371 г. се свързва и началото на мащабната му книжовна дейност.

Св. Патриарх Евтимий Търновски превежда редица литургически текстове и молитви, автор е на жития и похвални слова. Книжовното му дело е наистина мащабно – той се посвещава на създаването на нов правопис, обновяване на книжнината и редактиране на богослужебните книги през XIV в. По този начин се постига единство на книжовния език и се установяват общовалидни езикови правила. Затова този период от развитието на писмеността се сравнява с разцвета през Златния век при управлението на цар Симеон. Преписаните и редактирани на новия правопис църковни книги са се ползвали и в богослужебната практика на съседните славянски страни.

През 1375 г. Евтимий Търновски е избран за български патриарх. През 1393 г. Търново е обсаден от османските войски. Поради отсъствието на българския цар Шишман защитниците на града са водени от духовника. Градът е превзет и стотици градски първенци са избити. Св. Патриарх Евтимий Търновски е заточен в Бачковския манастир, където е починал.

St. Euthymius, Patriarch of Tarnovo, was a prominent scholar and the last Patriarch of the Second Bulgarian Kingdom, who left an indelible mark on Bulgarian culture and literature. However, the historical facts of his life and work are very scarce. His birth year vary in different sources from 1320 to 1330 and his death – from 1402 to 1405. Nothing is known about his secular name, and what kind of education and where he got it. It is believed that he came from a noble family in Tarnovo and was one of the first disciples and the first assistant to the remarkable clergyman Theodosius of Tarnovo in the Nativity of the Virgin Mary Monastery in Kilifarevo Mountain. In 1363, Euthymius went to a monastery in Constantinople, thereafter also to Mount Athos. His return to Bulgaria and settlement in the Holy Trinity Monastery near Tarnovo in 1371 marked the beginning of his extensive literary accomplishments.

St. Patriarch Euthymius of Tarnovo translated a number of liturgical texts and prayers, wrote hagiographies and praising epistles. His literary work is truly extensive and remarkable: from perfecting the Bulgarian orthography to reforming liturgical books in the 14th century. In this way, literary unity of form and content was achieved, and common language rules were established. This period of the literary language development is therefore compared to the flourishing of the Golden Age during Tsar Simeon's reign. The church books copied and edited in the new orthography were also used in liturgical practices of the neighbouring Slavonic countries.

In 1375, St. Euthymius of Tarnovo was elected Bulgarian Patriarch. In 1393, the royal city of Tarnovo was besieged by Ottoman troops. In the absence of the Bulgarian Tsar Shishman, Patriarch Euthymius led defenders. After the fall of Tarnovo, hundreds of city noblemen were killed. St. Patriarch Euthymius was exiled in the Bachkovo Monastery where he died.